

ELNÖK: Mészáros Győző következik felszólalásra, Somogy megye 8-as számú országgyűlési választókerületéből.

MÉSZÁROS GYŐZŐ: Tisztelt Országgyűlés! Mint somogyi képviselő, megyénk egy-két speciális kérdését kívánom példaként megvilágítani, azzal a szándékkal, hogy a jó és a rossz példa is hasznos. lehet. Mivel a mi kezünkben elsősorban a belső tartalékok további feltárása van, a dinamizáláshoz a kormánynak kell a feltételrendszert biztosítani, így azért tartom szükségesnek felvetéseimet. Somogy aszálysűjtotta megye és jelentős elmaradott térségekkel rendelkezik.

A megyére még mindig a mezőgazdasági ágazat nyomja rá bélyegét. Itt 72 termelőszövetkezet és 10 állami gazdaság gazdálkodik, mint szocialista nagyüzemek. Amíg a termelőszövetkezeteknek az eredményei igen heterogén képet adnak, addig az állami gazdaságok fejlődése diruaimikus volt az utóbbi öt-hat évben. Az állami gazdaságok természetesen igen magas színvonalon gazdálkodnak, amelyeknek országosan is elismert eredményei vannak. A megyei vezetés értékelése szerint a rugalmas vállalkozó és alkalmazkodó vezetési stílus, a jobb szakértelem adja ezt a különbséget. Tehát a személyi feltételek alakításának az előrelépés vonatkozásában igen nagy szerepe van megyénkben, és különösen most, amikor az eladósodott termelőszövetkezeteknek pályázat útján lesz lehetőségük a megújulásra. A pályázat keretén belül a szövetkezetek terheik mérséklésére programot adnak saját maguknak, és vállalhatnak bizonyos számú feltételek teljesítését. A másik, hogy az elmaradott térségek szövetkezeteinek egy köre részesülhet termelési fejlesztő támogatásokban, harmadsorban pedig várhatóan az aszálykárak mérséklésére vonatkozó döntés csökkenti a veszteségeket. E három tényező bizonyos lehetőséget adhat távlati gondjaink megoldására.

Mivel Somogy megye természeti adottsága és a BaHaitoin menti gazdálkodás más és más kérdéseket vet fel, ezért ezzel külön kell foglalkozni. Nagy elhatározások és döntések vannak a Balaton vízvédelmét illetően. Elkészült a Kis-Balaton első üteme, a marcali tározó, úgy tűnik, ha lassított ütemben is, de a vízvédellel kapcsolatos ügyek komollyá váltak. Rendelkezünk a Balaton vízvédelmét szolgáló olyan tanulmánytervvel, amely leírja, hogy mely ágazatoknak térben és időben mi a teendője a vízvédelmet illetően. Vagyis melyik üzemben, területieken kell közcélú vízfolyásokat, közműveket rendezni, milyen természet védelmi és tájvédelmi feladatokat kell ellátni, s a helyi tanácsoknak milyen belterületi, zártkerti kötelezettségei vannak. Ez a terv kész és jóvá lett hagyva.

Két alapvető gondot szeretnék ezzel kapcsolatban elmondani, amely országos koordinációt igényelne. A terv feltételezi, hogy egy területen egyidőben minden ágazat összehangoltan végzi el a tervből adódó feladatokat, mint melioráció, OVH közcélú vízfolyások és célsoportos beruházások, az OKTH természet- és környezetvédelmi beruházások és feladatok, tanácsok,

1986. december 19-én, pénteken 828

belterületi vízrendezés, zártkerti vízrendezés. Ez ma elérhetetlen.

Másodsorban az üzemek számára olyan feltételeket kellene biztosítani, hogy érdekükben álljon többet tenni a Balaton vízvédelmében, például speciális beruházások, többlet-melioráció.

Visszatérve a szövetkezetek fejlesztési kérdéseire, feltétlenül át kell gondolni a továbblépést érdekeltég oldaláról is. Ma ugyanis többnyire érdektelen kollektíva és gazdag tagság a jellemző. Ezért érdemes foglalkozni azoknak az új vállalkozási formáknak a kiterjesztésével, amelyek már a mezőgazdaságban beváltak. Itt szeretnék utalni többek között a szőlőművelő ; szakcsoporthoz, amely kombinátunknál is elterjedőben van. Dolgozóink szívesen vállalják a pluszmunkát és a saját pénzeszközök befektetését a közös ültetvényekbe, amelyek a szocialista nagyüzem integrál, és ezáltal biztos jövedelemhez jutnak. így az utóbbi években elértük azt, hogy javult és erősödött dolgozóink tulajdonosi tudata, s fegyelmezettebb lett a munkavégzés, hiszen ebben a viszonyban közös érdekeltég valósul meg.

Meg kell, hogy említsem: nálunk mindig bérstop volt április 1-ig. Ez a kollektívánk számára teljesen érthető is volt. Csak akkor határozhatjuk meg a bérfejlesztés mértékét és nagyságát, ha már többé-kevésbé az éves terv megvalósítását érezzük. Ezért a bérkérdésekről mindig a márciusi szakszervezeti testületi üléseken döntöttünk.

Kormányzatunk foglalkozik a kertészeti ágazat fejlesztésének a lehetőségével is. Teljesen egyetértek azzal a meghatározással, hogy olyanfajta szerkezetű ültetvényeket kell létesíteni, és ott, ahol hosszú távon versenyképes termékeket biztosít. A Dél-Balaton pántján mi ezeknek az igényeknek próbáltunk eddig is eleget tenni.

Igen sikeres megyei koncepció volt Somogy megye szőlőtermelésének fejlesztése — az utóbbi két extrém évet nem számítom, erről nem tehetünk. Ez több termelőszövetkezet gazdasági ! helyzetét stabilizálta. Természetesen ennél a kul-; túránál évenkénti termelészervezet-váltással nem lehet számolni, csak hosszú távú piaci stratégia lehetséges, erre lehet tervezni.

Szeretném megragadni az alkalmat, hogy a | piacról és a minőségről egy-két gondolatot elmondjak. Ma a szőlő- és bortermeléssel foglalkozó szakemberekben az alkoholizmus elleni küzdelem kapcsán kialakult egy furcsa érzés, mintha szégyen lenne ezzel az ágazattal foglalkozni, holott a szőlő- és bortermelés, bocsánat, a borivás a több ezer éves emberi civilizáció terméke. Ezért furcsa, hogy nálunk így jelenik meg, holott Európa szőlőtermelő népei, államai nemzeti kincsüknek tekintik és büszkéik boraikra. Országunk is sokat áldozott és áldoz a szőlőültetvények létesítésére, de ha erről nem lehet beszélni, akkor hogyan várjuk el azoktól a népektől, hogy ismerjék meg termékeinket, amelyeknek el szeretnénk adni azokat. A francia bor azért lett híres, mert több százéves gasztronómiai és történelmi kultúrába lett beágyazva. A táj történelme és gazdasági jelentősége mind összefüggő kérdések. Mivel nálunk is az idegenforgalom növelése igen fontos népgazdasági érdek, ezért igen szükségesnek tartom a magyar gasztronómiai kultúra terjesztését, minőségének fokozását, amelyben elengedhetetlen a borok hozzáértő kínálata és legjobb borvidékeink propagálása.

Ez nem öncélú kérdés, hisz az élelmiszergazdaságunk jövője is ezen múlik. A jó belföldi piac, a külföldi turizmus magas színvonalú kiszolgálása vezethet csak oda, hogy az idegenek megismerjék élelmiszeripari termékeinket, és hazaérkezve is vásárolják, keressék. Ezért az élelmiszer-gazdaságban is csak egy piac létezik, amelyet mindig megbízható minőségben kell kiszolgáltatnunk. Természetesen ehhez tartozik az a kérdés, hogy most milyen az iparunk. Igen jó háttérparra lenne szükségünk.

Ha Somogy megye iparát vizsgáljuk, sajnos a legelmaradottabb megyékhez tartozik. Mint említettem, a mezőgazdaság helyzete, annak javítási lehetősége sem teszi lehetővé a megye termelésének dinamizálását. Erre csak egy újabb korszerű ipar telepítésével lenne lehetőség, főleg a gazdaságilag elmaradott körzetekben. Sajnos, a szervezett szocialista nagyipar részéről nincs érdeklődés e térségek iránt, illetve a térségek által biztosított feltételek sem mindig megfelelők. A vivő ágazatok részéről — elektronika, vegyipar — szinte semmilyen érdeklődés nincs. A különböző kormányprogramokban résztvevők sem tekintgetnek e területek felé. Az eddigi ipartelepítések nem voltak a megyében a legszerencsésebbek. Természetesen van egy-két kivétel, például a híradástechnika.

A kormányprogram most is kimondja, hogy a budapesti ipar egy részét célszerű lenne vidékre telepítem. Ebben a kérdésben aggályaim vannak. Ezek nem hozzák meg a kívánt eredményt, legtöbbször, sőt az esetek többségében elavult gépek, technológiák kerülnek vidékre. Tovább konzerválják a rosszat, visszük tovább terheiket és hatékonyságunk tovább romlik. Ezért azt javaslom, hogy döntse el az ipari kormányzat, hogy mi a korszerűtlen, Budapesten szüntesse meg, és ha arra a technológiára vagy termékre szükség van, akkor vidéken egy teljesen új, önálló kisvállalat vagy leányvállalat létesítésével indítsa újra — korszerű körülmények között. Helyes lenne ilyen versenyképes üzemágakat indítani vidéken, amelyekre adjon a kormányzat állami támogatást és hitelpreferenciát, esetleg még szerencsésebb lenne külföldi működő tőkével, szaktudással, kis- és közepes ve-gyesvállalatokat létrehozni. Én csak így tudom Somogy megye elmaradott vidékeinek fejlődését elképzelni, mivel azzal tisztában vagyok, hogy Magyarországon és a mezőgazdaságnak, élelmiszer-gazdaságnak csak stabilizáló szerep juthat, a vivő ágazatnak, a fejlődésmeghatározóknak az iparnak kell lennie. Ennek megfelelő mozgásteret, érdekeltséget, vállalati önállóságot kell biztosítani, mindenképp a tröszt és a nagyvállalati monopóliumok kérdését meg kell vizsgálni, és a nemzetközi együttműködésbe való bekapcsolódást alapvetőnek tartom ahhoz, hogy a piacon verseny alakuljon ki, mert verseny nélkül nincs fejlődés, ez mindennek az alapja.

Köszönöm szépen, *(Taps.)*

Az Országgyűlés 21. ülése, 1987. december 16-án, szerdán

ELNÖK: Mészáros Győző képviselőtársunkat a terv- és költségvetési bizottság előadóját illeti a szó.

MÉSZÁROS GYŐZŐ: Tisztelt Országgyűlés! A kormányprogram és az adótörvények elfogadása után először találkozunk most, amikor az 1988. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot vitatjuk meg. Már az előkészületeknél és különösen a bizottsági viták során nyilvánvalóvá vált az, hogy fokozott érdeklődés kíséri a jövő évi költségvetést nemcsak a képviselők körében, hanem — úgy tűnik — az ország közvéleményében is.

Úgy gondolom, s ez Medgyessy elvtárs expozéjából is kitűnt, hogy felelősséget viselünk most valamennyien, akik az 1988. évi költségvetés vitájában részt veszünk. A jövő év ugyanis nem tekinthető semmilyen szempontból sem átlagosnak. Igaz, egyik oldalról, hogy bármennyire is szeretttük volna az 1988. évi költségvetés még nem teljesítheti teljes egészében a nemrég elfogadott kibontakozási programot. Másik oldalról viszont az is igaz, hogy ha a jövő évre kitűzött céljainkat nem teljesítjük, úgy a kibontakozási program egésze kerül veszélybe.

1988 tehát egy kulcsfontosságú év, remélem, hogy a gyorsabb haladást, a kiegyensúlyozott fejlődést sikerül megalapoznunk. Gazdaságpolitikai alapkérdés a fejlődés, s az egyensúly dialektikája. Az 1987. évi fejlődésünk szempontjából meghatározó, hogy a belső és a külső egyensúlyhiány csökkent ugyan, hiszen a költségvetési deficit is kisebb a tervezettnél, az exportban pedig az utolsó hónapokban növekedés, javulás mutatkozott. Amely még abban az esetben is fordulatot jelent, hogy az export struktúrája, a gépipar elmaradása következtében még nem mutat kielégítő változást. A belső és a külső egyensúlyhiány azonban kényszerhelyzeteket hoz létre. Ezek különösen azért súlyosak, mert a strukturális változás, a műszaki fejlődés, és a konvertábilis exportnövelésére végzett erőfeszítések késve indultak meg, hiszen a 70-es évek gazdasági ve-

zetése még nem akart tudomást venni a tőkés világgazdaság ránk kifejtett hatásáról.

Az idő azonban a gazdaságban súlyos tényező. Különösen a nemzetközi gazdaságban, ahol éles verseny folyik, s ezért az idővesztés, a kérdések halogatása súlyos elmaradás veszélyével fenyeget. Az 1988. évi reformlépésekre a világgazdasági szempontból nehéz és ellentmondásos helyzetben kerül sor, mivel a világgazdaságot újabb recesszió fenyegeti, mi a piac lassú bővülését jelenti. Noha nekünk a visszahúzott import ellenére legalább 4 százalékos exportnövekedést kell elérni, ami nemcsak mennyiségi, hanem már minőségi követelmény is. Erre a feladatra — valljuk

meg — a magyar ipar és a gazdaság még nincs egészen felkészülve, ezért van szükség ma a technikai fejlődés exportorientált szellemében történő felgyorsítására.

Kedvező körülményeket teremt ehhez, hogy a nemzetközi politika javult, a szovjet-amerikai közeledés minden bizonnyal új lehetőséget nyit meg számunkra, és mindazon gazdaságok számára, amelyek a kölcsönös függőségben és a gazdasági együttműködés új formáiban rejlő előnyöket kiaknázzák.

A jövő évi költségvetési előirányzatok tartalmazzák az új adórendszer hatásait. Az új adórendszerre történő áttérés eredményeit teljes biztonsággal nem lehet kiszámítani ez senkinek nem a hibája, ez természetes. Ilyen adórendszert még Magyarországon nem működtettünk. Új a vállalatok és a lakosság számára egyaránt, de új nekünk, képviselőknél is. Nem kizárt, hogy az új adók nem a tervezett ütemben folynak be, miközben a tervezett kiadásokat teljesíteni kell. Az ebből adódó probléma áthidalására szolgálhat a kincstárjegy. A költségvetés tartalmaz olyan célokat is, amelyek megalapozása ma még nem teljes. Az év során tovább kell foglalkozni a költségvetési támogatások csökkentésével, keresve azokat a megoldásokat, amelyek a gazdálkodás hatékonyságának javítását az eddiginél gyorsabb ütemben kényszeríti ki. A költségvetés viszonylagos egyensúlyának megközelítése viszont az állami költségvetési bevételek növelését, s a kiadások csökkenését követeli meg, ami viszont a lakosságra ró súlyos terheket. Csökkenteni kell átmenetileg a fogyasztást, a közületit is, a lakosságét egyaránt, s ennek eléréséhez igen jelentős áremelésekhez kell folyamodni.

A beruházások lassú növekedése megnehezíti a technikai fejlődést, az új kultúra kialakítását és az ipar korszerű előrehaladását. A törvényjavaslat a költségvetés pozíciójának lényeges javulását irányozza elő. A bizottsági viták alapján is azt kell mondanom, hogy ez nagy feladat, sok erőfeszítést igényel, de nem teljesíthetetlen követelmény. Ez nélkülözhetetlen a külgazdasági egyensúly szempontjából is. A tervcélok igen komoly követelményeket támasztanak 1988-ban a gazdaság minden szereplőjével szemben.

Lényegesen növelni kell a teljesítményeket, miközben a jövedelem felhasználásának csökkennie kell. Az 1988-as év kényszerűségéből magával hozza azt, hogy a lakosság életszínvonala jelentős mértékben csökken. Hogy ez szükséges, azt nem lehet vitatni. A jövedelemszabályozásnak azonban abból kell kiindulnia,

hogy ez elkerülhetetlen csökkentés, amely a kollektívák és az egyének számára kivédhetetlen. De ez nem lehet nemzeti program. Lehetőséget kell adni arra, hogy az átlagot meghaladó teljesítményt nyújtó egyének, kollektívák jövedelme tükrözze teljesítményük szintjét. Erre eddig is volt mód, sajnos elsősorban a magánszektorban. A mi feladatunk az, hogy ezt a mozgósító erőt az állami és szövetkezeti szektorra is kiterjesszük. A vállalkozás lehetőségeit és a sikeres vállalkozásokból származó előnyöket hozzáférhetővé kell tenni mindenki számára. Ellenkező esetben nagyon gyorsan jelentkezik a teljesítmény-visszaesés veszélye, illetve az, hogy a magyar körülmények között szokatlanul erős inflációra a lakosság olyan jövedelem-növelési módokkal fog reagálni, amely népgazdasági céljaink megvalósítását nem segíti elő.

Szeretném hangsúlyozni, hogy a terv végrehajtása a vállalatoktól és az irányító szervektől egyaránt nagy erőfeszítést követel meg.

Tisztelt Országgyűlés!

A terv- és költségvetési bizottság az előterjesztett költségvetési javaslat minden részletre kiterjedő többszörös megvitatása után úgy látja, hogy a kormányprogram képes cselekvésre indítani a dolgozó magyar népet annak érdekében, hogy fejlődjön és erősödjön gazdaságilag, mégha átmenetileg áldozatokat is kell vállalnia. A kormányprogram és az adótörvények vitája megnövelte aktivitásunkat, részletesebben és körültekintőbben kívántunk ebben az évben foglalkozni a költségvetéssel, örömdetes dolog, hogy ez az igényünk találkozott a kormány szándékával. Ennek megnyilvánulásaként az 1988. évi terv- és költségvetéssel két lépcsőben foglalkoztunk.

A terv- és költségvetés irányelvének fő kérdéseit már november első felében megismertük, és megvittuk. Az érdeklődésre jellemző volt, hogy a terv- és költségvetési bizottság minden ülésén igen szép számban vettek részt más bizottsághoz tartozó képviselőtársaink is. Ezek az ülések rendkívüli élénk vita, véleménycsere alakult ki, s úgy gondolom, hogy ez mindenki számára hasznosítható, eredményes volt. Külön ki kell emelni azt, hogy a Pénzügyminisztérium a korábbi kérések és felvetések alapján számos kiegészítő információt bocsátott rendelkezésünkre. Ezek megkönnyítették tájékozódásunkat olyan területeken is, amelyekről eddig nemigen beszélünk. Ezt a nyíltságot, a kormányzat segítőkészségét és a véleménycsere kölcsönös igényét igen pozitívan ítéltük meg, talán garanciát ad a jövőben a gondok közös megoldásának megtalálására.

A megváltozott körülményeket jelzi, hogy a korábban megfogalmazott javaslatok után az 1988. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatba bekerültek a csengő számok. Ezekről részletesen Medgyessy elvtárs expozéjában is szólt. A szándékok, a törekvések találkozásaként kell ezt értékelni, s mindent meg kell tenni azért, hogy az eredeti célok teljesüljenek.

Felmerült a vita során az is, hogy növelni kellene a számok körét, ezt azonban most a terv- és költségvetési bizottság nem javasolja. A bizottságok munkáját rendkívül nagy érdeklődés, felelősségteljes vita jel

lemezte. Általában jellemzőként talán azt emelném ki, hogy a nagy várakozás és az egészséges türelmetlenség mellett mindenki tisztában volt és van a reális lehetőségekkel. Arra nem vállalkozhatok, hogy itt most részletesen beszámoljak a bizottsági vitákról, erre nincs is szükség, hiszen a vita most is folytatódik tovább.

Engedjék meg azonban azt, hogy a terv- és költségvetési bizottság összefoglaló ülésén néhány kérdésben kialakult bizottsági véleményt önök elé terjesszek. Határozottan fogalmazódott meg a gondolat, hogy a reformfolyamatot tovább kell folytatni. Az adóreformot egyik igen nagy jelentőségű állomásnak kell értékelni. Ennek következetes megvalósítása jelentősen átrendezi a gazdálkodó szféra, s a lakosság jövedelmi viszonyait is. Ezt el kell fogadnunk, mert éneikül a fő

cél, a gazdaság tartós, kiegyensúlyozott fejlődése nem valósulhat meg. Ugyanakkor az is hangot kapott a vitában, hogy ilyen nagy átrendeződés idején mozgásba lendülnek a visszarendeződést szándékozó erők. Úgy ítéljük meg, hogy a kormány elszánt a visszarendeződésnek, de azért vannak apró jelek, amelyek a kormány gyengeségét jelzik. Ilyenek például az, hogy a termelői árak három százalékkal csökkentek, csak három százalékkal csökkentek, a támogatások sem mérséklődtek a szándékolt mértékben, növekedtek az általános forgalmi adó- és nyereségadó kedvezmények.

Csak a következetes elvi, gyakorlati megvalósítással lehet céljainkat elérni. Ilyen magatartást támogat az országgyűlés is. Több képviselőtársam foglalkozott az inflációs veszéllyel. Az a vélemény alakult ki, hogy ennek alapvető oka a gazdaság mélyén van; a piaci viszonyok erősítése, az indokolatlan termelői áremelkedések megakadályozása kell ahhoz, hogy a fogyasztói áremelkedés mellett ne lépje túl a tervezett kereteket.

Szükség lenne a felszámolási törvény gyakorlati érvényesítését akadályozó tényezők megszüntetésére. Szakítani kell a régi beidegződésekkel, vállalni kell sokszor a konfliktusokat is. Sajnos nálunk ez még nehezen megy, ha a vállalatok megszűnnek és azonnal újaknak is kell alakulni, természetesen a piaci viszonyokhoz alkalmazkodó termékstruktúrával. Póthajtó erőket kellene bekapcsolni a gazdaságban, rendezni kellene a társulási törvényt, vagyonerdekeltség nélkül nem lesz az országnak gazdája. Ezért jó, megszívleljük Széchenyi intelmét, amely így szól: „Csak ne panaszkodjunk szüntelen, hogy pénzünk nincs, hanem vállaljuk még inkább, hogy nem értjük a dolgot, és nem nyúlunk azon módokhoz, melyek által magunknak pénzt szerezhethénk.”

Tisztelt Képviselőtársak!

Külön szólnom kell arról, hogy a bizottsági üléseken az eddiginél nagyobb érdeklődés kísérte a védelem és az egész fegyveres testületek előirányzatait.

Többen felvetették, a nemzetközi helyzet kedvező alakulása folytán van lehetőség a védelmi kiadások további csökkentésére. A védelmi kiadások színvonalát a katonapolitikai helyzet alakulása határozza meg. A leszerelési tárgyalások viszont a katonai kiadásainkat befolyásoló hagyományos fegyverzetet egyelőre

nem érintették. Vita után arra a következtetésre jutottunk, hogy elfogadásra ajánljuk az ország védelmi képességének fenntartásához javasolt és szükséges előirányzatokat. Ezek lehetővé teszik a rendszerbe állított korszerű haditechnikai eszközök üzemeltetését és szerény mértékű fejlesztését.

Tisztelt Országgyűlés!

Az Országgyűlés bizottságai nagy lelkiismeretességgel és körültekintéssel foglalkoztak a különböző területek problémáival, hiszen a szociálpolitika, az oktatás, az egészségügy és a kultúra ugyanúgy új helyzetben van, mint a gazdaság. Vitáinkról ma még azt mondhatjuk, hogy mélységük, sokoldalúságuk ellenére még inkább az aggályokat és a szakmai bizonytalanságot tükrözik, mint az új erőforrások feltárására irányuló törekvéseket. Ez érthető. De mégsem indulhatunk ki abból, hogy ezen ágazatok gazdálkodása tökéletes, hogy ezekben nincs lehetőség új megoldások keresésére és a lehetőségek feltárására. Hiszen az új helyzet számos összetevője új szervezeti megoldásokat, új koncepciókat igényel, mert az új körülmények a jövőnek is összetevői, elemei lesznek. Bizottságainknak és az érdekelt minisztériumoknak tehát folyamatosan kell dolgozniuk ezen új lehetőségek és megoldások kialakítása érdekében, mert lazulás azért minden szakmában van az emberi erőforrásokkal, vagy az anyagi háttérrel egyaránt. Mai figyelmeztetéseinket úgy kell felfogni, mint a társadalom figyelmeztetését, különösen nehéz, vagy ellentmondásos pontokra, s ezért nagyon komolyan kell tanulmányoznunk észrevételeiket, és összpontosítanunk kell figyelmünket a várható nehéz helyzetekre.

Mint már utaltam rá a bizottsági viták során a képviselők többsége megértette és elfogadta, hogy ebben a helyzetben a költségvetés előirányzatai rendkívül feszítettek, jónéhány jogos igény kielégítésére nem jut, vagy csak az indokoltnál kevesebb pénz jut 1988-ban.

Két olyan kérdéskör volt, ahol ennek ellenére felmerült az előirányzatok növelésének igénye: az egyik a nyugdíjasok, a másik a nagycsaládosok helyzete. e kérdésekre konkrét javaslatok is érkeztek a terv- és költségvetési bizottsághoz:

Dr. Nóvák Béla képviselőtársunk, a terv- és költségvetési bizottság tagja javasolta, hogy a 65—70 év közötti nyugdíjasok közül akinek 3000 Ft alatt van a nyugdíja, a kormányzat 330 Ft helyett 530 Ft-tal emelje a nyugdíját 1988. január elsejétől. A javaslatot a bizottsági tagok többsége indokoltnak tartotta, de forrás hiányában a bizottság nem tudta javasolni az elfogadását.

Több képviselő javasolta, a jogi bizottság bizottsági álláspontként is: a családi pótlék emelését. A terv- és költségvetési bizottsági vitában a kormány kezdeményezésére alternatív javaslat alakult ki: vagy az anyasági segélyt növeljük 6000 forintról 10 000 forintra, vagy a három év alatti gyerekeknél a családi pótlékot az eredetileg tervezett 400 forintról 500 forintra emeljük. A bizottság az utóbbit fogadta el, és tudomásul vette azt, hogy ennek fedezete a szanalási alap 500 millió forinttal való csökkentése lehet.

A bizottsági állásfoglalás szerint a törvényjavaslati

módosításokat a terv- és költségvetési bizottság jelentéseként minden képviselő külön megkapta.

Tisztelt Országgyűlés! A bizottságok az 1988. évi költségvetési törvényjavaslat mellett megvitatták az állami pénzügyekről szóló törvény módosítására vonatkozó javaslatot. A képviselők többsége egyetértett azokkal a változásokkal, amelyek főként az új adórendszer miatt válnak szükségessé, de egyben növelik az Országgyűlés törvényalkotó tevékenységét.

A terv- és költségvetési bizottság a szétküldött jelentésben foglalt kiigazításokkal elfogadta a módosító javaslatot.

Tisztelt Képviselőtársak! Végezetül és most, az 1988. évi költségvetés kapcsán szeretném külön is kiemelni azt a javaslatot, amely a parlament szerepének erősítését célozza, és amely már a költségvetési törvényjavaslatban is

megfogalmazódott. A parlament szerepének a növelése a kormányzatot is erősíti, erre pedig — úgy gondolom — szükség van, mert 1988-ban várhatóan nagy nyomás nehezedik a kormányzatra; talán éppen az eredetileg is feszített költségvetési előirányzatok betartása és betartatása miatt. A felelősségérzet vezet akkor, amikor a bizottság nevében is kérem, hogy a pénzügyi kormányzat a támogatásokat szigorúan kezelje, a nem normatív támogatásokat csökkentse. Mi ehhez segítséget szeretnénk adni, amikor a bizottság nevében javaslom, hogy fogadják el a törvényjavaslatot, fogadják el külön a „csengő” számok és tartalék kezelésének javasolt módját.

A terv- és költségvetési bizottság az év folyamán nagy súlyt helyez arra, hogy a többi bizottsággal — és különösen az ad hoc bizottsággal — szoros kapcsolatban legyen, és minden szükséges esetben kifejezésre juttassa a törvényhozás véleményét. Szándékunkban van menetközben is foglalkozni a költségvetés végrehajtásának kérdésével. A szükséghez képest meghallgattunk olyan külső szakértőket is, akik tevékenységük, vagy műveik alapján bizonyítják, hogy képesek az alkotó közreműködésre.

Befejezésül szeretnék külön utalni arra, hogy a nemrég újjáalakított kormányt olyannak tartjuk, amely saját legjobb képességeit mozgósítva, állandóan megújulva képes olyan cselekvésre, amely a nemzet, a gazdaság felemelkedését megalapozza. Mindezek fényében, átérzve a magunk felelősségét és tudatában annak a munkának, amelyet a kormányzati szervek a terv és a költségvetés előkészítésekor végeztek, az 1988. évi állami költségvetési törvényjavaslatot, a terv- és költségvetési bizottság jelentésében közreadott módosításokkal, bizottságunk nevében elfogadom és elfogadásra ajánlom. Köszönöm figyelmüket. *(Taps.)*

Az Országgyűlés 64. ülése, 1989. október 31-én, kedden

ELNÖK: Mészáros Győző képviselőtársunk jelen van? Igen. Kérdést tesz fel a belügyminiszterhez Lengyeltóti, Buzsák, Öreglak, Somogyvár és körzete rendőrségi és bírósági eljárások vonatkozásában Marcali városhoz történő tartozása tárgyában. Somogy megye 8. választókerületének képviselőjét illeti a szó.

MÉSZÁROS GYŐZŐ: Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Miniszter Úr!

Kérdésem azért vagyok kénytelen feltenni, mert a bürokrácia eddig nem engedte ezt a maga módján megoldani. A helyzet 1984-ben kezdődött, amikor Marcali város körzetét úgy minősítették, hogy nem alkalmas Lengyeltóti és körzetének rendőri, illetve bírósági fogadására. Az akkor bürokratikus intézkedések következtében az itt lakóknak Siófokra kellett 1984. óta ilyen ügyekben tárgyalásra, ügyintézésre járni. A két távolság: Marcali város—Lengyeltóti 20 km; Lengyeltóti-Siófok 50—70 km. Különbféle fórumokat járt meg az ottani lakosság kérése, a megyei tanács is támogatta, ám a mai napig ez a kérdés nem zárult le.

En úgy érzem, van lehetőség arra, hogy visszaállítsák eredeti jogait az itteni lakóknak, és ezért nem interpellálok, hanem kérdezem a miniszter urat, hogy van-e lehetőség 1990 január elsejétől a lakók jogos igényének visszaállítására? Köszönöm.

ELNÖK: A kérdésre dr. Horváth István belügyminiszter válaszol.

DR. HORVÁTH ISTVÁN: Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Úr!

Van lehetőség arra, hogy a kérdés szerinti megoldást találjunk ebben az ügyben, méghozzá azért, mert a kérdés jogos, a benne foglalt igény, óhajtás pedig megalapozott. Nevezetesen az, hogy a képviselő úr választókerületében lévő tíz község: Lengyeltóti és a vele társultak, Buzsák, Öreglak, valamint Somogyvár és a vele társult települések mintegy 13 lakosa ne a tőlük 60 kilométer távolságra lévő Siófok városhoz, hanem rendőrségi, ügyészségi és bírósági ellátás tekintetében a hozzájuk közelebb eső Marcalihoz kerüljön.

Szeretném megjegyezni, hogy a szervezetrendszer átfogó felülvizsgálata keretében valóban foglalkozunk azzal, hogy miként lehetne Fonyódon — elsősorban Fonyód látszik erre alkalmasnak — megteremteni a lehetőséget arra, hogy ott rendőrkapitányság, ügyészség és bíróság működjék. Annyi azonban már most bizonyos, hogy ennek a feltételeit 1990 január elsejével, illetve a kilencvenes esztendőben nem tudjuk megteremteni. Úgyhogy nincs más, mint intézkedek arra, hogy január elsejétől Siófok helyett Marcali város rendőrka

pitánysághoz tartozzon ez a körzet, és egyidejűleg tájékoztatom a tisztelt képviselő urat és az Országgyűlést is arról, hogy a siófoki és a Marcali városi ügyészség és bíróság illetékességi területének a változtatása ügyében — a rendőrral megegyező módon — a legfőbb ügyészség és az igazságügyminiszter kollegám is megteszi a szükséges intézkedéseket.